

Právnická povolání - Finsko

Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady: [fi](#)

Tento oddíl nabízí přehled právních povolání ve Finsku.

Právnická povolání – úvod

Právnická povolání ve Finsku zahrnují soudce pracující u soudů, státní zástupce, veřejné obhájce, advokáty, notáře a soudní vykonavatele.

Státní zástupci

Organizace

Podle finské Ústavy je **vrchní státní zástupce** nejvyšším státním zástupcem, který řídí všechna státní zastupitelství.

Státní zastupitelství má dvoustupňovou strukturu. Skládá se z úřadu vrchního státního zástupce, ústředního orgánu státního zastupitelství a 15 místních úřadů státního zastupitelství s 50 kanceláři. Finské státní zastupitelství zaměstnává celkem 581 osob, z nichž 381 jsou státní zástupci.

Vedoucí okresní státní zástupci vedou místní státní zastupitelství. Dále ve státních zastupitelstvích pracují jejich zástupci a okresní státní zastupitelé. Některá zastupitelství zaměstnávají čekatele, kteří se připravují na plnění povinností státního zástupce.

Všichni výše jmenovaní jsou **státní zástupci s obecnou pravomocí** a - až na několik vzácných výjimek - jsou kompetentní sdělovat obvinění za trestné činy v souladu s platnou legislativou. Zvláštní státní zástupci, jako je parlamentní ombudsman a justiční kancléř, jsou kompetentní sdělovat obvinění pouze v určitých jasně vymezených zvláštních případech.

Úloha a povinnosti

Podle zákona je povinností státního zástupce stanovit trestní odpovědnost v trestním případě - způsobem, který zajišťuje práva účastníků řízení a veřejný zájem. Státní zástupce musí vykonávat své povinnosti nezávisle, operativně a úsporně.

Státní zastupitelství musí ve všech oblastech své činnosti respektovat společně definované hodnoty čestnosti, kompetence a obecného blaha.

Název státního zástupce odráží funkci veřejné služby, kterou státní zástupci vykonávají; na rozdíl od ostatních účastníků trestního řízení státní zástupce nekoná ve svém zájmu, ale jménem společnosti, a dbá na její zájmy. Státní zástupce je **státní úředník**, jehož

povinností je dohlížet na to, že trestný čin je potrestán **správnou zákonnou sankcí**. Státní zástupci tvoří **nezávislou** složku finské soudní moci.

Většinu trestných činů (asi 80 000 případů ročně) řeší místní zastupitelství. Vrchní státní zastupitelství se zabývá hlavně trestnými činy většího společenského významu, kterých je ročně několik desítek.

Vyšetřování trestných činů – šetření před zahájením trestního řízení – je povinností **policie**. Jakmile je vyšetřování uzavřeno, je spis zaslán státnímu zástupci, který zváží obvinění v dané věci. To znamená, že u každého podezřelého a každého porušení zákona státní zástupce posuzuje, zda došlo k trestnému činu a zda jsou dostatečné důkazy ke sdělení obvinění.

Pokud skutečnosti na první pohled jasně svědčí proti podezřelému, musí být vzneseno obvinění. Pokud neexistuje dostatek důkazů, nebo jsou jiné důvody, pro něž nelze vznést obvinění (například promlčení), státní zástupce rozhodne, že trestní stíhání nebude zahájeno.

Právní databáze

Další informace můžete nalézt na webových stránkách [vrchního státního zastupitelství](#) a finského [ministerstva spravedlnosti](#).

Soudci

Organizace

Ve Finsku je většina soudních rozsudků vynesena profesionálními soudci. Na okresních soudech jsou rovněž laičtí soudci a soudkyně. Soudci tvoří nezávislé soudnictví. Pracují na nejvyšším soudě, u odvolacích soudů a okresních soudů, na nejvyšším správním soudě a u administrativních soudů, a rovněž na pojišťovacím soudě, pracovněprávním soudě a obchodním soudě. Soudci jsou státní úředníci a nemohou být odvoláni. Soudce nemůže být ze svého úřadu sesazen jinak než soudním rozhodnutím. Navíc soudce nelze přeložit k jinému soudu bez jeho vlastního souhlasu.

Kapitola 12 **zákona o státních úřednících** obsahuje samostatná ustanovení pro soudce a státní zaměstnance. Podle tohoto zákona se ustanovení upravující dovolené, kárné řízení, ukončení zaměstnání a dočasné uvolnění ostatních státních zaměstnanců nevztahuje na soudce. Podle zákona o státních zaměstnancích je soudce povinen rezignovat na svůj úřad, jakmile dosáhne zákonného věku pro odchod do důchodu (u soudců je to 68 let), nebo pokud se stane trvale nezpůsobilým pro výkon svého povolání.

Úloha a povinnosti

Soudci

Osoba, která si přeje být soudcem, musí mít vyšší **vysokoškolské právníké vzdělání** a absolvovat **roční praxi** čekatele u soudu první instance. Obvyklá cesta k profesi soudce vede přes **soudního úředníka** (vyššího tajemníka) u odvolacího soudu, po čemž následuje jmenování soudcem u okresního soudu nebo odvolacího soudu. V budoucnosti budou kandidáti vzděláváni. Odvolací soud oznamuje volná místa a soudcovská jmenovací rada posuzuje vhodnost uchazečů. Soudci jsou jmenováni prezidentem republiky.

Laičtí soudci

Okresní soudy mají laické členy neboli „soudce z lidu“, kteří se podílejí na rozhodování v určitých případech. Soudci z lidu jsou především využíváni v **trestních věcech**, ale mohou konat rovněž v **občanskoprávních věcech** a v **nájemních sporech**. U okresního soudu bude věc projednána jedním řádným soudcem, který plní funkci předsedy soudu, a třemi soudci z lidu. Soudci z lidu mají nezávislou pravomoc a v případě nutnosti se rozhodnutí přijímá hlasováním. Většinový názor rozhoduje o verdiktu. Dopadne-li hlasování v trestněprávním případě nerozhodně, má větší váhu názor, který je výhodnější pro obžalovaného; v občanskoprávních případech má rozhodující hlas předsedající soudu.

Městské rady jmenují soudce z lidu na období čtyř let. Každé město musí mít nejméně dva soudce z lidu; velká města jich mají mnohem více. Soudci z lidu by měli co nejvěrněji reprezentovat strukturu města, co se týče věku, podílu žen a mužů, zastoupení jazyků a povolání.

Soudce z lidu musí být **finský občan**. Nelze jmenovat osoby mladší 25 nebo starší 63 let. Jako soudci z lidu nemohou pracovat osoby pracující u soudů nebo v trestních institucích, stejně jako státní zástupci, advokáti a policejní důstojníci. Laičtí soudci skládají před zahájením výkonu funkce soudcovskou přísahu nebo učiní slavnostní prohlášení.

Cílem je, aby se každý soudce z lidu účastnil slyšení přibližně jednou měsíčně nebo 12krát ročně. Okresní soudy vyplácejí soudcům z lidu odměnu za každé slyšení a nahrazují jim ušlý příjem.

Právní zástupci vykonávající veřejnou právní pomoc

Organizace

Právní zástupci vykonávající veřejnou právní pomoc jsou právníci nebo advokáti zaměstnaní na úřadech veřejné právní pomoci. Právní zástupci vykonávající veřejnou právní pomoc jsou státní úředníci jmenovaní ministrem spravedlnosti. Úřady veřejné právní pomoci řídí ministerstvo spravedlnosti.

Požadavky způsobilosti pro úřad právního zástupce vykonávajícího veřejnou právní pomoc jsou magisterský titul z práv (oikeustieteen kandidaatti) a adekvátní zkušenost v advokacii nebo soudnictví. Mnoho právních zástupců vykonávajících veřejnou právní pomoc mají čestný titul varatuomari (magistr práv se soudní praxí).

Právní zástupci poskytující veřejnou právní pomoc jsou najímáni, aby zastupovali u soudů; jejich povinností je při své činnosti dodržovat pravidla řádného výkonu povolání advokátů. V tomto ohledu podléhají disciplinární pravomoci finské advokátní komory. Více než polovina právních zástupců poskytujících veřejnou právní pomoc ve Finsku jsou členové advokátní komory. Právní zástupci poskytující veřejnou právní pomoc jsou při výkonu svého závazku nezávislí na jakýchkoli účastnících celého procesu.

Organizace právního povolání: Právníci

Obhájci / advokáti

Pouze členové advokátní komory jsou oprávněni užívat profesionální tituly „asianajaja“ nebo „advokat“. Každý, kdo se uchází o členství v **advokátní komoře**, musí mimo jiné:

- získat titul **magistr práv** (LL.M.), který ho opravňuje zastávat právnícké povolání
- být bezúhonnou osobou
- mít několik let praxe v právním povolání nebo jiných justičních činnostech
- složit speciální zkoušku ze základů advokátní profese a profesní etiky
- být nezávislý a neovlivnitelný vládou a dalšími stranami s výjimkou vlastního klienta
- mít další různé kvalifikace

Odpovědnosti advokáta a dohled nad jeho praxí

Z hlediska trestní odpovědnosti a odpovědnosti za škody se odpovědnost advokáta v zásadě neliší od odpovědnosti ostatních občanů. Každý advokát však musí mít uzavřené pojištění, které kryje škody způsobené čímkoliv s výjimkou úmyslného činu nebo hrubé nedbalosti. Advokátní komora vytvořila fond, z něž se vyplácejí náhrady za škody vzniklé jednáním advokátů, které je trestným činem.

Advokát má navíc také profesionální odpovědnost. Rada advokátní komory musí zaručit, že advokáti plní své povinnosti v souladu s profesní etikou. Pokud tomu tak není, advokátní komora zahájí disciplinární řízení. Toto řízení je nejčastěji zahájeno písemnou stížností. Ministr spravedlnosti je informován o rozhodnutích přijatých advokátní komorou a může proti těmto rozhodnutím podat opravné prostředky u odvolacího soudu v Helsinkách.

Finská advokátní komora je organizace zřízená podle veřejného práva, upravená zákonem o advokátech z roku 1958. Této organizaci předcházela registrovaná asociace stejného jména. Všichni členové obou organizací jsou a vždy byli právníci.

Advokátní komora má okolo 1850 členů označovaných jako „advokáti“ (finsky: asianajaja; švédsky: advokat). Právnícké kanceláře zaměstnávají okolo 600 společníků, z nichž zhruba 120 jsou veřejní právní poradci. Úřady právní pomoci rovněž zaměstnávají více než 100 právních poradců, kteří nejsou členy advokátní komory.

Právník, který byl vyloučen z advokátní komory na základě disciplinárního opatření, může i nadále vykonávat svou profesi pod jiným profesním označením; v takovém případě však vykonává svou právní praxi bez povinností advokáta a mimo dohled advokátní komory.

Občan Finska nebo jiného státu v rámci Evropského hospodářského prostoru, jenž dosáhl věku 25 let, se může stát advokátem, jestliže je bezúhonný a s přihlédnutím k dalším charakteristikám a způsobu života vhodný pro výkon povolání advokáta. Musí splňovat akademické požadavky stanovené ve Finsku pro výkon právníckého povolání, mít dovednosti požadované pro advokátní praxi a pracovní zkušenost v advokacii. Nesmí být v úpadku a musí mít plnou právní způsobilost.

V souladu s mezinárodními závazky, které ve Finsku vstoupily v platnost, osoba, která nespĺňuje akademické požadavky, ani nemá pracovní zkušenosti požadované ve Finsku – ale má odbornou kvalifikaci advokáta v jednom ze států Evropského hospodářského prostoru – může být uznána za advokáta. V takových případech musí žadatel při zkoušce pořádané advokátní komorou prokázat, že má dostatečné znalosti finské legislativy a právní praxe ve Finsku.

Navíc osoba, která má profesní způsobilost advokáta v členském státě Evropské unie, může být přijata jako advokát bez přezkoušení. Přijetí advokáta bez přezkoušení záleží na tom, zda byl uchazeč registrován alespoň tři roky v rejstříku advokátů spravovaném advokátní komorou na základě odborného titulu svého domovského členského státu, a je kvalifikován k výkonu advokátní praxe v jiném členském státě (rejstřík EU). Navíc tato osoba musí prokázat, že nejméně po tuto dobu pravidelně provozovala povolání advokáta ve Finsku.

Právní databáze

Více informací naleznete na webové stránce [finnské advokátní komory](#).

Právní zástupci / právní poradci

Ve Finsku může prakticky kdokoli poskytovat poradenství a pomoc v právních záležitostech, a to dokonce profesionálně. Jen velmi málo takovýchto poradců však není nositelem titulu magistra práv.

Praktikující právníci, kteří nejsou členy advokátní komory, nemusejí splňovat požadavky kladené na advokáty, nebo se mohou rozhodnout, že nebudou plnit povinnosti profese. Například právníci, kteří nedávno absolvovali vysokoškolská studia, nebo právníci, kteří právě zahájili praxi, nebo byli přesunuti z jiného právního oboru, nesplňují požadavky; stejně tak právníci, kteří pracují na částečný úvazek.

Notáři

Ve Finsku jsou úkony státních notářů upraveny zákonem. Státní notáři jsou zaměstnáváni místními rejstříkovými úřady a okresními úřady v oblasti působnosti soudu. Požadavkem způsobilosti pro úřad notáře je magisterský titul v oblasti práva (oikeustieteen kandidaatti).

Bez ohledu na mnoho podobností se povinnosti notářů ve Finsku značně liší od povinností notářů ve zbytku Evropy a Spojených státech. Ve Finsku je notář vždy státní úředník. Státní notáři však nejsou notáři na plný úvazek, většina úředníků vykonávajících notářské úkony jsou úředníci okresních rejstříkových úřadů. Díky volnosti při uzavírání smluv v občanských věcech není ve Finsku nutným předpokladem platnosti smluv notářské ověření. Jediná smlouva v občanském právu, která ve Finsku vyžaduje ověření notáře, je převod nemovitého majetku.

Státní notáři ověřují mezi jiným podpisy a kopie listin a pravosti životopisů. Státní notář může také ověřit takzvané „stvrzení apostilou“, které potvrzuje, že osoba podepsaná na daném dokumentu je v postavení uvedeném v tomto dokumentu a že je oprávněna takový dokument vydat.

Další právnícká povolání

Orgány provádějící výkon rozhodnutí

Organizace

Donucovací úkony provádějí místní soudní vykonavatelé, tedy okresní soudní vykonavatelé, velitelé místní policie a soudní vykonavatelé v provincii Åland. Těmto úředníkům asistují zástupci soudních vykonavatelů, kteří mají v praxi na starosti většinu úkonů v rámci exekuce. Tyto úřady mají také administrativní zaměstnance, přičemž zaměstnanci provádějící exekuční řízení jsou státními úředníky.

Ministerstvo spravedlnosti má na starosti všeobecné řízení, kontrolu a dohled nad výkony rozhodnutí. Také vedoucí pracovníci orgánů soudní správy na státních oblastních úřadech vykonávají ve vztahu k řízení o výkon rozhodnutí funkci kontroly a dohledu. Například řeší stížnosti týkající se činnosti orgánů provádějících výkon rozhodnutí. Ani ministerstvo spravedlnosti, ani vedoucí pracovníci soudní správy však nemají pravomoc zvrátit nebo změnit konkrétní opatření v rámci výkonu rozhodnutí.

Ve Finsku se exekuční řízení nejčastěji týká vymáhání dluhů na základě soudního rozhodnutí, a je tudíž úzce spjato se soudním řízením. V řízení je ověřena platnost nároku věřitele a na dlužníka je platebním rozkazem uvalena povinnost zaplatit. Pokud není rozsudku vyhověno dobrovolně, provede se nuceným způsobem pomocí exekučního řízení. Některé pohledávky, jako jsou daně a určité typy pojistného, mohou být vymáhány v exekučním řízení i bez soudního rozhodnutí.

Orgány provádějící výkon rozhodnutí chrání zájmy věřitelů i dlužníků. Cílem je dobrovolná úhrada dluhu po doručení obsílky s platebním rozkazem. Pokud není dluh vyrovnán, je obstavena mzda, plat, důchod nebo příjem z podnikání nebo je zajištěn majetek. Zajištěný majetek může být prodán v soudní aukci.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů

zpracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Poslední aktualizace: 30/06/2019